

Klimeš, Jan

Obsah

In: Klimeš, Jan. *Hledání významu v umělecké narativní ilustraci*. Vydání první
Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, 2015, pp. 5-7

ISBN 978-80-210-8059-1

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/136426>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

OBSAH

I. ÚVOD	9
II. HISTORICKÝ EXKURZ DO TEORIE TEXTOVĚ-OBRAZOVÝCH VZTAHŮ	25
II. 1. Počátky ilustrace	25
II. 2. Antika	27
II. 2. 1. Nejstarší výklady textově-obrazových vztahů ve starověkém Řecku	29
II. 2. 2. Helénsko-helénistický přístup	34
II. 2. 3. Textově-obrazové vztahy v dějinách helénistické estetiky	39
II. 2. 4. Počátky horatiovské tradice	44
II. 3. Středověk	46
II. 4. Novověk	50
II. 4. 1. Horatiovská tradice a sesterská umění v renesanci	52
II. 4. 2. Textově-obrazové vztahy na pozadí osvícenské estetiky	55
II. 4. 3. Specifikace ilustračních žánrů v novověku. Ilustrace dětská a vědecká	61
II. 5. Nástin teorie ilustrace a moderní estetika	63
II. 5. 1. Hledání paralel mezi textem a obrazem prizmatem modernismu	63
II. 5. 2. Vývoj horatiovské tradice v novověku	67
III. HRANICE ILUSTRÁČNÍHO MÉDIA	71
III. 1. Spor o „přirozenost“ literárních a malířských prostředků	72
III. 1. 1. Lessing a Herder: narace versus deskripce	72

III. 1. 2. Greenberg: reprezentace a autoprezentace	75
III. 2. Literatura a ilustrace z pohledu sémiotiky	77
III. 2. 1. Přítomnost znakových druhů v literatuře a v ilustraci	78
III. 2. 2. Literatura, malířství a umělecká ilustrace jako superznaky	83
III. 2. 3. Selekce v procesu ilustrační tvorby	87
III. 2. 4. Reprezentační škála narativní ilustrace	89
III. 2. 5. Popisnost a tezovitost	96
III. 3. K definici umělecké narativní ilustrace	101
IV. VIZUALIZACE LITERÁRNÍHO VYPRÁVĚNÍ	114
IV. 1. Čtenářská obrazotvornost	116
IV. 1. 1. Role paměti	119
IV. 1. 2. Empatie	121
IV. 1. 3. Typy čtenářů	124
IV. 2. Obrazivost narativních textů	127
IV. 2. 1. Vysoká míra obrazivosti literárního vyprávění	130
IV. 2. 2. Neilustrovatelné texty	134
IV. 2. 3. Tradičně problematické případy textové obrazivosti	135
IV. 3. Role kontextu v interpretaci narativní literatury	141
IV. 3. 1. Empirický a modelový čtenář/divák	146
IV. 3. 1. 1. Studium empirického čtenáře/diváka. Charakteristika literárně-ilustračních žánrů pro děti a mládež	148
IV. 3. 1. 2. Utváření modelového čtenáře/diváka	154
V. DIEGETICKÝ ROZMĚR LITERÁRNÍHO DÍLA A JEHO ILUSTRAČNÍ PARALELY	159
V. 1. Ilustrace časového rozměru literárního díla	160
V. 2. Ilustrační paralely prostorových aspektů literárního díla	169
V. 3. Perspektivismus	172
VI. TRANSFORMACE Z VERBÁLNÍHO DO PIKTORIÁLNÍHO NARATIVU	182
VII. ČTENÍ ILUSTRACE	194
VII. 1. Postup četby obrazu	198
VII. 2. Pragmatika piktorálního narativu a apelační funkce	208
VII. 2. 1. Příklady apelační funkce v textu	214
VII. 2. 2. Příklad uplatnění apelační funkce v knižní ilustrační tvorbě – autorská poznámka	216
VII. 3. Symbolická sdělnost umělecké narativní ilustrace	222
VII. 4. „Knižní faktor“ v umělecké narativní ilustraci	224

VIII. ZOBRAZENÍ LITERÁRNÍHO HRDINY A VYJÁDŘENÍ ATMOSFÉRY PROSTŘEDÍ	232
VIII. 1. Zobrazení literárního hrdiny	233
VIII. 2. Vyjádření atmosféry prostředí	245
ZÁVĚR	255
BIBLIOGRAFIE	258
SEZNAM A ZDROJE OBRAZOVÉ PŘÍLOHY	272